JYX JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Saarimäki, Pasi; Välimäki, Mari; Frigren, Pirita

Title: Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva eläkkeelle

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © 2022 Suomen sukututkimusseura

Rights: In Copyright

Rights url: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en

Please cite the original version:

Saarimäki, P., Välimäki, M., & Frigren, P. (2022). Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva eläkkeelle. Genos, 93(2), 105-110.

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva eläkkeelle

Pasi Saarimäki, Mari Välimäki & Pirita Frigren

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva on sukututkijoille tuttu henkilö niin tutkimustensa ja matrikkeliteostensa kuin tutkimusaineistojen saavutettavuuden eteen tehdyn elämäntyönsä ansiosta. Suomen Sukututkimusseuran kunniajäsen Nuortevan ura on kulkenut vankeinhoidon historiasta ulkoasiainhallintoon sekä järjestötehtävistä ja tiedetoimittamisen kautta kirjasto- ja arkistoalalle. ***Genoksen*** toimitus tapasi kesäkuussa 2022 eläkkeelle jäävän Nuortevan Kansallisarkistossa ja tutustui pääjohtajan opastuksella myös esillä olevaan Suomenlinna-näyttelyyn.

Nuoruuden haaveet – luonnontutkija, teologi vai historioitsija?

Jussi Nuortevasta piti alunperin tulla luonnontieteilijä biologi-vanhempiensa jalanjälkiä seuraten. Kun hän nuorena ylioppilaana valmistautui hakemaan yliopistoon, biologian pääsykoe meni kuitenkin aikataulusyistä ohitse, sillä hyönteisistä kiinnostunut nuori oli samaan aikaan partioleirillä. Osittain sattuman ohjaamana hän päätyi hakeutumaan toisten kiinnostuksenkohteidensa, historian ja teologian, pariin ja yhdisti historiantutkimusta ja kirkkohistoriaa koko opinpolkunsa ajan.

– Ei sitä silloin kauhean tarkkaan ajatellut, sitä vain teki sitä mitä kiinnosti, kuvaa Nuorteva opintojensa alkuaikaa.

Nuortevalla on maisterintutkinnot sekä teologiasta että Suomen ja Skandinavian historiasta. Lisensiaatintutkinnon hän teki jälkimmäiseen oppiaineeseen ja väitöskirjan puolestaan teologiaan. Opintojen varrella Nuorteva kiinnostui erityisesti vanhempien aikojen historiasta. Hän teki pro gradu -tutkimustaan Simon Isogaeuksesta (1643–1709), joka oli Tukholman Pyhän Klaran seurakunnan kirkkoherra ja perehtyi erityisesti tämän sodanteologiseen teokseen *Carla Segerskiöld* (1714). Pro gradun myötä avautui yhtäältä kiinnostus sodan teorioihin ja filosofiaan ja toisaalta tieteenhistoriaan. Tieteenhistorian kautta Nuorteva saattoi palata myös luonnontieteisiin ja luonnon tutkimuksen varhaisvaiheisiin. Rakkaus tutkijan työhön ja moniin erilaisiin aiheisiin oli syttynyt. Nuortevan Helsingin yliopiston dosentuurin alana on kirkko- ja oppihistoria.

Nuortevan monialainen kiinnostus näkyy siinä, että samaan aikaan, kun hän valmisteli teologian väitöskirjaansa *Suomalaisten ulkomainen opinkäynti ennen Turun akatemian perustamista 1640* (1997), hän teki myös tilaushistorioita. Nuorteva tunnetaan kriminaalihistorian tutkijoiden parissa, sillä hänen kaksi vankeinhoidon historiaa käsittelevää tutkimustaan sekä *Suomen vankeinhoidon matrikkeli 1881–1988* (1989) kuuluvat alan keskeisiin julkaisuihin. Teoksesta *Vangit, vankilat, sota. Suomen vankeinhoitolaitos toisen maailmansodan aikana* (1987) tuli hänen historian lisensiaatintyönsä. Vankeinhoidon historiaan liittyi myös aineistojen siirtämistä silloiseen Valtionarkistoon ja maakunta-arkistoihin.

–Arkistoaineistoa oli yllättävän paljon vielä silloin 1980-luvulla paikan päällä vankiloissa. Lisäksi Helsingin keskusvankilan vintillä oli

oma pieni vankilamuseo, joka sittemmin siirrettiin Hämeenlinnan vankilamuseoon, hän kertoo.

Tutkijana Nuorteva oli 1980- ja 1990-luvulla todistamassa uusien aineistojen vastaanottamista maakunta-arkistoihin laajemminkin ja pani jo tuolloin merkille, että lahjoitusten ja arkistoinnin järjestäminen oli paljolti yksittäisten aktiivisten toimijoiden varassa. Yhtenäistä kansallista koordinaatiota ei juuri ollut. Esimerkiksi Jyväskylän maakunta-arkiston perustamisessa ja aineistojen vastaanottamisen organisoinnissa avainroolissa oli Jyväskylän yliopiston ensimmäinen Suomen historian professori Mauno Jokipii. Nuorteva oppi, että arkistojen ja yliopistojen sidos on välttämätön aineistojen saavuttamiseksi ja asiakirjallisen kulttuuriperinnön turvaamiseksi.

Vankeinhoidon matrikkeli oli alkusysäys Nuortevan myöhemmille henkilöhistoriallisille tutkimuksille ja hakuteoksille. Akateeminen maailma johdatti häntä myös järjestökentälle ja ulkoasiainhallintoon. Hän toimi muun muassa Opiskelijain YK-liitossa ja Suomi-Namibia-seurassa ja oli mukana avoimeen hakuun perustuvan ulkoministeriön diplomaattikoulutus Kavakun (Kansainvälisten asioiden valmennuskurssi) kehittämisessä 1970-luvulla.

– Tehtäväni oli houkutella nuoria ihmisiä Helsingistä ja Turusta tutustumaan tähän uudenlaiseen koulutukseen, ja heitä tuotiin ulkoministeriöön ihan bussikyydeillä, Nuorteva kertoo nykyään hyvin kilpaillun koulutuksen alkuajoista. Hän pohti vakavasti myös itse diplomaatinuralle lähtemistä, mutta jälleen sattuma puuttui peliin. Hän päätyi 1979 mukaan Suomen Akatemian oppihistoriaprojektiin, Suomen Akatemian tutkimusassistentiksi 1984 ja Helsingin yliopiston kirkkohistorian assistentin tehtäviin 1989. Vuodesta 1991 hän päätoimitti Helsingin yliopiston kirjaston takautuvaa Kansallisbibliografiaa.

Yhteistyö ulkoministeriön kanssa poiki satoa tutkijoiden hyväksi. Esimerkiksi Nuortevan ja Tuire Raition toimittama, kaksiosainen *Ulkoasiainhallinnon matrikkeli 1918–1993* julkaistiin vuosina 1993 ja 1996, ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustantama valtion virastojen ja laitosten johdon matrikkelityö valmistui 2005.

Nuorteva hahmottaa olleensa aina jollain lailla yhteyshenkilönä tutkijoiden ja järjestöjen välillä ja on tyytyväinen tilanteista, joissa hän on pystynyt tuomaan tutkijoita ja järjestötoimijoita yhteen. Hän toimi pitkään muun muassa Suomen Akatemian tutkijoiden yhdistyksen ja nykyisen Tieteentekijöiden liiton puheenjohtajana. Sukututkijoille ehkä vähemmän tunnettu puoli Nuortevan elämäntyössä on hänen panoksensa 1994 Jerusalemiin perustetun Suomen Lähi-idän instituutin toimintaan sitä ylläpitävän säätiön hallituksessa, puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana.

Nuortevan uraan mahtui tutkimus- ja järjestötehtävien vanavedessä myös aika tiedeviestinnässä. Nuorteva toimi viisi vuotta Ylellä tiedetoimittajana 1990-luvulla ja edusti toimittajien kansainvälisissä verkostoissa Suomen tiedetoimittajain liittoa. Journalistivaiheen jälkeen hän päätyi Suomen Akatemiaan, jossa hän vastasi humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen kilpaillusta rahoituksesta. Hallinnolliset johtotehtävät avautuivat ilman erityistä etukäteissuunnitelmaa.

– Kyllä siinä vähän sellainen ajatus on tainnut olla, että yhdessä paikassa ei kannata liian kauaa olla, hän naurahtaa moninaisia uravaiheita läpikäydessämme.

Vuonna 2000 Nuorteva otti vastaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran pääsihteerin tehtävät. Sattuma oli kuitenkin jälleen liikkeellä ja hyvin pian tämän haun jälkeen Kansallisarkiston pääjohtajan paikka avautui ja Nuorteva aloitti tehtävässä vuonna 2003.

– Siinä kohtaa pettikin sitten se periaate, ettei missään kannata viittä vuotta pidempään olla ja Kansallisarkistossa on vierähtänyt jo 18 vuotta, Nuorteva laskee pilke silmäkulmassa.

Hallinnollisia uudistuksia ja digitalisaatiota Kansallisarkistossa

Nuortevan pääjohtajakaudella on Kansallisarkistossa toteutettu kaksi merkittävää hallinnollista uudistusta: strategiatyön käynnistäminen

Kansallisarkisto

Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva

sekä maakunta-arkistojen liittäminen kiinteäksi osaksi Kansallisarkistoa.

Aloittaessaan Kansallisarkiston johtajana vuonna 2003 Nuorteva huomasi pian, ettei arkistolla ollut strategiaa. Niinpä uusi johtaja alkoi valmistella Kansallisarkiston ensimmäistä toimintasuunnitelmaa. Sittemmin strategiaa on päivitetty säännöllisesti.

Strategia määrää, mitkä ovat Kansallisarkiston tavoitteet ja toiminnan linjat. Kansallisarkiston toimintaa ja toiminnan suunnittelua ohjaavat myös hallitusohjelman linjaukset sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteet. Nuorteva kertoo, että strategisella suunnittelulla saatiin arkistolla aikaan pitkäjänteisempää toimintaa. Pitkäjänteisyys auttaa myös tavoitteiden toteutumisen seurantaa.

– Pyrkimyksenä on ollut, että toiminnan tavoitteet ovat hyvin konkreettisia, mikä puolestaan edesauttaa rahoituksen hakemista erilaisille projekteille, toteaa Nuorteva.

Kansallisarkiston henkilökunta on vahvasti mukana suunnittelutyössä. Nuorteva korostaakin, että viimeisten strategiakausien aikana suunnittelutyö on aloitettu ilman ylintä johtoa. Kansallisarkiston sisäisten strategiatyöryhmien vetäjinä ovat toimineet nuoren polven johtajat, mitä Nuorteva pitää tärkeänä uudistustyön kannalta. Arkiston ylemmän tason johto on tullut mukaan suunnittelutyöhön myöhemmässä vaiheessa.

Strategiseen suunnitteluun on pyritty sitouttamaan väkeä kaikista Kansallisarkiston toimipaikoista, joita on ympäri Suomea. Nuortevan mukaan tämä edesauttaa koko työyhteisön sitoutumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

– Tällöin se ei ole taivaasta pudonnut johdon strategia, vaan yhteinen strategia.

Strategian toteutumista seurataan muun muassa erilaisten hankkeiden osalta säännöllisesti. Seuranta on avointa, jolloin kaikilla työyhteisön jäsenillä on mahdollisuus tietää, missä asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa mennään. Nuortevan kaudella hallintokulttuurissa on pyritty avoimuuteen.

Toinen merkittävä uudistus Nuortevan pääjohtajakaudella oli maakunta-arkistojen liittä-

minen kiinteästi Kansallisarkistoon. Uudistus antoi mahdollisuuden parempaan aineistologistiikkaan eli aineistojen liikuteltavuuteen eri toimipisteiden välillä. Asiakaspalveluiden pääpaino oli tuolloin jo siirtynyt digitaalisiin aineistoihin.

Muutos mahdollisti myös aineistojen siirron Mikkeliin vuonna 2018 valmistuneeseen keskusarkistoon, jonne on siirretty vähän käytettyjä ja digitoituja aineistoja. Uudistuksessa luovuttiin aiemmin vallalla olleesta alueellisesta ajattelusta, jonka mukaan aineistoja säilytettiin siinä arkistossa, jonka alueella ne olivat syntyneet.

– Kaikkein parasta alueellistamista on se, että ihmiset voivat saada aineistoja käyttöönsä missä tahansa ja milloin se heille parhaiten sopii, Nuorteva tiivistää.

Tämä huomattiin esimerkiksi, kun niin sanotut historiakirjat eli luterilaisten seurakuntien syntyneiden ja kastettujen luettelot, kuulutettujen ja vihittyjen luettelot sekä kuolleiden ja haudattujen luettelot digitoitiin. Aineistojen käyttö lisääntyi merkittävästi, kun käyttäjien ei enää tarvinnut jonottaa mikrofilmilukulaitteille arkistojen toimipisteissä. Sukututkijat ottivat uudet, internetistä löytyvät digitoidut aineistot ketterästi käyttöönsä sillä seurauksella, että aiemmin niin suositut mikrofilmien lukulaitteet ovat nyt pääasiassa vailla käyttäjiä.

Digitoidut aineistot ja digitalisaatio ovat vahvasti osa Kansallisarkiston toimintaa. Nuortevan aloittaessa pääjohtajana vuonna 2003 digitointi oli melko perinteistä. Tultaessa vuoteen 2022 digitointi on muuttunut paljon, samoin kuin digitaalisten aineistojen kanssa työskentely.

Kansallisarkiston digitointityöstä ja digitoinnin kehittämisestä Nuorteva antaa kiitoksensa tutkimusjohtaja Päivi Happoselle. Happonen toimii parhaillaan Kansallisarkiston vs. pääjohtajana uuden pääjohtajan nimittämiseen asti.

Kansallisarkistossa tehdään takautuvaa digitointia jo arkistossa säilytettäviin aineistoihin. Nykypäivää koskevat aineistot syntyvät lähtökohtaisesti sähköisinä ja tulevat sellaisenaan arkistoon.

Kansallisarkisto on Happosen johdolla tehnyt paljon yhteistyötä muun muassa Aalto-yliopiston kanssa ja tavoitteena on aineistojen digitoinnin lisäksi ollut erityisesti digitaalisten aineistojen käytön kehittäminen. Yhteistyön tuloksia ovat Sotasampo-, Sotasurmasampo- ja Biografiasampo -portaalit, jotka mahdollistavat erilaisten digitoitujen aineistojen yhteiskäytön. Myös Kansallisarkiston heraldinen tietokanta *Europeana Heraldica* sisältää Suomeen liittyvää heraldiikkaa kuten vaakunoita ja heraldisia sinettejä.

Yksi Kansallisarkiston viimeaikaisista keskeisistä digitalisaatiohankkeista, josta myös *Genoksessa* on aiemmin kerrottu (*Genos* 1/2021), oli EU-rahoitteinen READ. Hankkeessa kehitettiin käsinkirjoitetun tekstin tunnistukseen tarkoitettua Transkribus-tutkimusalustaa. Transkribus oppii lukemaan käytännössä mitä tahansa käsinkirjoitettua aineistoa, kunhan ohjelmaa koulutetaan. Ohjelma vaatii ensin tarkasteltavan tekstin transkriboimista eli puhtaaksi kirjoittamista, jonka pohjalta se luo lukumallin. Transkribusta on käytetty muun muassa Tuomiokirjahaku-portaalissa, jossa on mahdollisuus tarkastella ja tehdä hakuja 1800-luvun renovoitujen tuomiokirjojen ilmoitusasioiden pöytäkirjoihin.

Nuorteva näkee kuitenkin edelleen kehittämisen varaa erityisesti tutkimuksessa syntyvän digitaalisen aineiston hyödyntämisessä. Hänen mukaansa Suomeen tulisi kehittää tutkimusta tukevia rakenteita, joiden kautta digitaalisia tutkimusaineistoja voitaisiin hyödyntää nykyistä paremmin.

Kansallisarkisto on pyrkinyt erilaisten portaalien avulla lisäämään digitoitujen aineistojen käytettävyyttä niin tutkijoille kuin sukututkijoille. Sähköisten aineistojen järjestelmät kehittyvät nopeasti, millä on myös vaikutuksensa Kansallisarkiston toimintaan. Astia-verkkopalvelu on uudistumassa, minkä myötä esimerkiksi digitaaliarkiston kautta saavutettavat aineistot tulevat paremmin tutkijoiden ja sukututkijoiden saataville. Astia-uudistus on kuitenkin kestänyt hetkisen, sillä erilaisten jo valmiiksi sähköisenä arkistoon tulevien aineistojen liittäminen uuteen järjestelmään vaatii paljon työtä ja erilaisten digitaalisten järjestelmien yhteensovittamista.

Digitoinnin, digitalisaation ja tietojärjestelmien kehittäminen on ollut keskeisellä sijalla

Nuortevan pääjohtajakaudella, mutta myös tulevaisuudessa ne tulevat olemaan Kansallisarkiston toiminnan ytimessä.

Sukututkimuksen asialla

Kansallisarkiston tarjoamat lähdeaineistot ja sähköiset tietokanta- ja hakuohjelmistot ovat pitkään olleet pohjana sukututkimuksen harjoittamiselle. Nuorteva korostaa sukututkijoiden olevan arkiston suurimpia asiakasryhmiä. Mitä paremmin sukututkijat pääsevät digitoitujen aineistojen äärelle, sitä paremmat edellytykset Suomessa on sukututkimuksen edistymiselle:

– Sukututkimus on aina ollut korkeatasoista, mutta tuntuu, että pohja on nykyään laajentunut. Se, että perusaineistoihin pääsee paremmin käsiksi, vaikuttaa esimerkiksi siihen, että tutkimuksissa käsitellään niitä yhteisöjä, joissa menneisyyden yksilöt elivät, tutkimuskohteena voikin olla vaikka kokonainen paikallisyhteisö tai sukuyhteisö.

Kansallisarkistolla on asiakkaina niin sukututkijoita kuin akateemista tutkimusta tekeviä tutkijoita. Jussi Nuorteva ei halua tehdä heidän välilleen mitään tutkimukselliseen arvostukseen liittyvää eroa. Hän korostaa eri asiakasryhmillä olevan erilaisia kiinnostuksen kohteita ja tarpeita, jotka arkistolaitoksen tulee tunnistaa ja joihin ihmisiä palvellessaan tulee vastata.

– Hyvin paljon esimerkiksi näitä kantakortteja käytetään, halutaan tietää juuri siitä oman sukulaisen sotapolusta. Sen takia olemme kehittäneet Sotasampoa, Nuorteva havainnollistaa tapoja, joilla asiakkaita on pyritty palvelemaan.

Sukututkijat ovat vastavuoroisesti tarjonneet omaa osaamistaan ja vapaaehtoistyötään Kansallisarkiston käyttöön. Heitä on esimerkiksi joukkoistettu kehittämään talkootyönä edellämainittua Transkribus-ohjelmistoa. Sukututkijat ovat transkriboineet tuomiokirjatekstejä, jotta ohjelmaa on voitu opettaa lukemaan 1800-luvun käsialaa.

Myös parhaillaan käynnissä olevaan Valtioneuvoston kanslian rahoittamaan ja Kansallisarkiston toteuttamaan *Suomalaiset Venäjällä 1917–1964* -hankkeeseen sukututkijat ovat osallistuneet aktiivisesti lukemalla ja tarkistamalla järjestelmään syötettyjä digitoituja aineistoja sekä lähettämällä hankkeen tutkijoille oman sukunsa aineistoja, valokuvia, kirjeenvaihtoa ja erilaisia muistelmia.

Nuorteva onkin aina pitänyt tärkeänä yhteistyötä sukututkimusyhteisöjen kanssa. Pitkään jatkunut yhteistyö mormonikirkon kanssa jatkuu sekin. Mormonit digitoivat aineistoja Kansallisarkiston Siltavuoren toimipisteellä, jossa heillä on pysyvä työskentelytila. Digitoiduista aineistoista arkistolaitos saa kopiot omaan käyttöönsä.

Nuorteva näkee Kansallisarkiston suhteen Suomen Sukututkimusseuraan kiinteänä. Esimerkkinä hän nostaa esiin Kansallisarkiston neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on tukea ja kehittää viraston toimintaa sekä tehdä aloitteita ja edistää yhteistyötä toimialalla. Neuvottelukunnassa on aina mukana seuran nimeämä edustaja, tällä hetkellä seuran toiminnanjohtaja P. T. Kuusiluoma.

Omien tutkimusintressiensä vuoksi suku- ja henkilöhistoriasta kiinnostunut Nuorteva lukee *Genoksen* numeroita säännöllisesti. Hän näkee *Genoksen* aseman vahvasti vakiinnuttaneena lehtenä, joka joutuu parhaillaan muiden tieteellisten journaalien tavoin vastaamaan maailman muuttumiseen esimerkiksi sähköistymisen ja *open access* -politiikan saralla.

Haastateltava ja haastattelijat olivat samaa mieltä siitä, että *Genoksen* tulisi jatkossakin olla matalan tason julkaisufoorumi myös harrastajatason sukututkijoille. Pohtiessaan englanniksi julkaisemisen nykyistä korostuneisuutta tieteellisessä maailmassa, Nuorteva näkee tärkeäksi, että *Genoksessa* julkaistaan tutkimusta nimenomaan omilla kansallisilla kielillä, ruotsiksi ja suomeksi. Omilla kielillä tutkiminen ja julkaiseminen ovat osa kansallisen ymmärryksen ja historiatietoisuuden ylläpitämistä ja jopa suomalaisten tutkijoiden velvollisuus.

Jussi Nuorteva korostaa monilla arkiston henkilökunnasta olevan omia sukututkimusintressejä, joiden kautta he ovat oppineet tuntemaan Kansallisarkistoa jo töihin hakeutuessaan. Millainen on hänen oma suhteensa sukututkimukseen?

Nuortevan äiti oli aikoinaan aktiivinen sukututkija, joka huolehti oman puolensa suvun tutkimisesta. Isän puoleisesta suvusta sukukirjoja kirjoitti puolestaan Helsingin ylipiston kirjaston ylikirjastonhoitajana pitkään työskennellyt Paul Nyberg. Suvun kirjallinen aineisto on sijoitettuna Svenska Litteratursällskapetin arkistoon ja Kansallisarkistoon. Nuorteva tunnistaa omalla kohdallaan sukututkimuksen läheiset yhteydet omaan tutkimustyöhönsä:

– Ei niin, että olisin lähtökohtaisesti tehnyt sukututkimusta, mutta silloin kun tutkii tieteenhistoriaa tai melkein mitä tahansa, niin siinä joutuu selvittämään myös henkilöiden taustoja, henkilö on aina myös sukunsa tuote.

Sukututkimuksen ja henkilöhistorian läheisyydestä Nuortevalle kertoo hänen parhaillaan tekeillään oleva tutkimuksensa Jacob Langista, jonka suku tuli Unkarista pakolaisina Ruotsiin 1600-luvulla. Eläkepäivillä Nuorteva tulee muun muassa jatkamaan Lang -tutkimustaan sekä edustamaan Suomea Unescon Maailman muisti -ohjelman International Advisory Committeessa.

Fil. tri **Pasi Saarimäki**, Fil. tri **Mari Välimäki** ja Fil. tri **Pirita Frigren** muodostavat *Genoksen* toimituksen.

1 Nuorteva, Jussi, Henry Jacobsson & Vesa-Matti Ovaska (toim.) 2005: *Pääjohtajakunta. Valtion virastojen ja laitosten johto muuttuvassa valtionhallinnossa 1917–2005.* Helsinki: SKS.

KANSALLISARKISTON NÄYTTELY VIAPORI-SUOMENLINNA - KOLMEN VALTAKUNNAN LINNOITUS 1748-2021

Haastattelun jälkeen Jussi Nuorteva asettui reiluksi tunniksi vielä näyttelyoppaan rooliin, kierrättäen ja esitellen ***Genoksen*** toimitukselle Kansallisarkistolla 12.5.2021 avautunutta Viapori-Suomenlinna – Kolmen valtakunnan linnoitus 1748-2021 -näyttelyä.

Näyttelykokonaisuus sijaitsee Kansallisarkistossa ja Suomenlinnakeskuksessa, ja siinä

Kansallisarkisto

Viapori-Suomenlinna - Kolmen valtakunnan linnoitus 1748-2021 on avoinna 30.9.2022 saakka.